

nosti njega in Tončko na zakon pripravljati. Mi želimo jima seveda ne bodo napravili prouloka. Naše bralno društvo meni baje napisiti za spomlad neumnost za klerikalke. Tuj kar je društvo, je pri nas vse narobe. Ali sami ljudje ne bodo hodili na Rabuzove litance...

Stranice pri Konjicah. Župnik Gašper je bil neroven in nam je poslal ta-le modri popravek: V zmislu § 19. tisk. zakona zahteva napisani, da sprejemete sledeči popravek z oznako na Vaše poročilo „Stranice pri Konjicah“ štev. 17. Vašega lista z dne 28. aprila t. l.:

Ni res, da „je na velikonočni ponedeljek ubil g. župnik Gašper Kačičnik oba cerkvena služnika na obed“; res pa je, da cerkvenih služev pri župniku Gašperju Kačičnik na obed ni bilo. — Ni res, da „se je pri tem ubilo tako, da g. župnik Gašper ni mogel popoldansko božje službe opraviti“; res pa je, da je župnik Gašper Kačičnik opravil litanijsko popoldansko službo božjo, takoj po svetišču, kakor se je bilo oznanile. — Stranice 29. aprila 1907. — Spoštovaje Gašpor Kačičnik, župnik.

O pomembu: Hm, zelo verjeten pač ni ta podriji popravek. Malo čudna je „popoldanska služba božja“, ki se takoj po maši (dopoldne) izviri. Sicer pa smo povedali župniku še marmurki družega in to ne popravlja črnosuknež. Še več zakaj.

Iz soteske doline. Predragi „Štajerc“, ne sumi mi, da te nekoliko nadlegujem, in se Ti imam tudi jaz, ne kot Tvoj naročnik, ampak v tibj opazovalc, dvigajoč se iz kužnih megelj, ki se hranijo v tem posavskem in soteskem tunu, napolnjene od prvaškega klerikalnega duha. Tuj si že jaz nekaj odkrito povem, zakaj ravno tuj po Tebi dragi moj „Štajerc“ tisti črnosuknež tako neusmiljeno udrihajo: To Ti je „Štajerc“ lerpib, ki je še ne pred dvemi leti privandal iz Kranjskega, neki imenitni župnik dr. Benkovič, ki je postal v tem kratkem času farovški „kmet“. Ta imenitni gospod, druži sredetev nevede, kako bi mogel doseči sedež v državnem zboru, osnoval je s temi črnosukneži tudi amešno „kmečko“ zvezo. Evi to jo! Gosp. dr. Benkovič na krmilu, č. g. župnik N. predstavnik, č. g. kaplan podpredsednik, g. N. cerkveni ključar zapisniker, g. N. drugi ključar namestnik, g. N. organist, farovški starešina in tuj svetovalec, zdaj pa še pride mežnar, kot uradnik v policajni uradnik, pa skoraj bi bil posabil na najvažnejšo osebo v tej semešni zvezzi, popoldiščno farovško devico-gazdarcico. Kaj naj bi dragi moj, od tih vseh mogočnež te — „stere“ povem? Njih velikodnošč ravnanje, in vlogo vedenje in prilizovanje proti ubogi kmečki gospodini (smešni zvezzi), ali pa njih nasprotnikom. Prtekel je iz Kranjske dežele neki nepoznati apostol, da bi učil tukaj naše zaslepljene aboge, takor in imenuje gmajne in kmete. To mi je bil apostol in učenjak (za kmečki zarubljeni leri)! Povejte mi, dragi moji črnosukneži, fajnščiki in kaplani itd.! Vi njegovi poglavjarje in svečni zaščitniki: Ali ste Vi namestniki Kristusovi? Jaz gotovo mislim da ne! Za oznanjenje Jezusa Kristusa je bil poslan Janez Keršnik takor za Vas dr. Benkovič iz objubljene dežele, kateri je oznanjeval nauke Gospodove, tukaj in izprašovan je bil od modrih glav takor bi mogli gospode Vi biti: Kdo si ti? ali si prerok? ali si Iesus Kristus, katerega pričakujemo? „Jaz sem glas vpijočega v puščavi!“ je bil njegov odgovor. Ako ste se dragi moji črnosukneži malo zdrave pameti, zdramite se tudi in vprašajte svojega, veleustnega apostola, ki je sedaj „lerpub“, naj on pove kdo da je, ali je za Vas „Mesias“? ali je za nas takor sam pod različnimi zrcali kakor zaščitnik smrtstega stanu se slika? Ne! Pod Vašim zaščitnikom molza on debelo kravo, to je nas ubogo gospod. Kako so ti veletrebuhneži gg. župniki, tudi pa ni treba veliko govoriti. V Kapelah pri Brežicah živi kot župnik trebuhest in veleščni duhovni pastir pod imenom Karol Preskar. Kdaj je res, po mojem prepričanju, za duhovnika poklican, ali kaj pomaga to! Zakaj pa ne župnik svojemu faranu in zvezni podložniku (kaj se tiče vere) ne pa podložniku in sužniku (kakor bi on komandiral za volivo). Kapelci imajo veliko zaupanje do Šta-

jerca, kar gospodu glavo beli, na prižnici, kakor v spovednici, posebno pa še, ker g. župnik v spovednici nauke deli, ne od spovedi torej od političnih stvari, deli njim — devicam krščanske knjige za berilo, v katerih je vedno priložen oglas vsljenenega kandidata dr. Benkoviča. Je to gospod Karlek Tvoj poklic! Dragi somišljeniki! Volite po zdravi pameti in zahvalite Bogu, da nismo sedaj na Ruski pokrajini, ker tedaj bi po sedanjem farovškem pritisku, bil dr. Benkovič ministrski svetnik. Naj torej voli mož moža, ne po lepi suknji, samo le po osebi in po stani, katerega pod prisego zastopati je sposoben. Že dolgo opazujem to volilno stališče in izrečem samo to, da jaz bodem v sili volil rajši vsacega drugega kakor kmečkega vampirja, prvaškega dohtarja! Tih opazovalcem.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Dne 28. aprila je imel pri nas pri „Skačaju“ volilni shod, kjerčarski mojster Ivan Rebek iz Celja. Ako ravno je bilo res zelo slabo vreme, se je vendar nekaj ljudi zbralo, bili so od vseh strank, večina je bila napredna stranka in malo nazadnjakov. Kaj zadeva njegov govor ni bil preslab, le to se nam ni prav dopadol, da bi rad samo slovenski jezik v ljudske šole upeljal, kaj bi pa gotovo ljudstvu le škodovala, ker bi težko s sosednem narodu občevali. Ja dragi „Štajerc“, ko je Ivan Rebek svoj „volilni program“ skončal, ga vendar eden od tvoje stranke vpraša, kakšne stališče do bo zavzel, ako bi naprimer izvoljen bil za poslanca, ja in on nam razdene, nekaj od „neodvisne narodne stranke.“ Ja ljubi Ivan, neodvisne stranke mi ne poznamo, ker ta more gotovo le klerikalna biti, in kako smo izvedeli, so te v Mariboru v „Narodnem domu“ postavili za kašidatista, in ker te tudi „Slovenski gospodar“ jako priporoča, tedaj si gotovo klerikalec. Ja dragi volilci, tedaj pozor! Kaj bi pa bilo, ko bi tak v državnem zboru prišel, in bi naprimer kak mlečozobni kaplanček predlog stavil, naj bi se še duhovne plače povisale, tedaj bi gotovo tak poslanec še pridal: „in en miljon za jaškeku kuharje.“ 14. maj se nam bliža tedaj volilci, dobro si premislite, koga boste volili, in ako klerikalizem spet večinoma ima v državnem zboru, tedaj smo spet za celih 6 let njihovi sužnji; na noge tedaj, zdaj je čas, ne zamudimo ga. Volilec.

O pomembu: Mi priporočamo našim volilcem, da volijo naprednega nemškega kandidata g. Markla.

Hrastnik. V spominu imam še besede gospoda Linharta, ko mi je dejal dne 19./10. 1907: „N, zaupajte, ne hvalite preveč, temveč poglejte jih preje v pravi luči, kajti tisti, ki se delajo največji ljudski prijatelji, so največji sovražniki zboljška plače rudarjev“. Takrat nisem verjel, a zdaj je to razvidno. Oglejmo si znanega rudarskega „prijatelja“ Roša: Ta „prijatelj“, kakor se sploh zdaj sam imenuje, hoče zdaj biti kandidat kmetov in rudarjev, misleč da so rudarji že pozabili kaj je lansko leto med štrajkom rudarjev pisal judem na Dunaj, kako je ta prijatelj nasprotoval v Hrastniku nemški šoli, svoje fante pa da izučiti nemščine. Ta sultan, ki misli da rudarji in kmeti niso brali o njemu, čeprav zaščitnik je on, — da je zaščitnik le nesramnih pijanih ubijalcev, zaščitnik neumnih pijanih pretepačev, ki svoje žene, svoje nedolžne otroke po krivem prav po žensko pretepavajo in preganajo, tako da se morejo revice v smrtuem strahu skrivati in hrane ter prenocišča iskatki pri tujih ljudeh. Ta sultan s tigrovim srcem, ki je že dostikrat na svoje oči videl te svinjajice, molči, gleda in še celo laska, prilizuje se takemu svinjarju, samo zato da za njega agitira, in da mu nosi vsak dan groše v njegov zep. Ta sultan je že najbrž pozabil, kaj je rekel pred dvema leti, ko še ni eden teh pijancev trobil v njegov rog: „Ja“, rekel je, jaz bi že spravil take norce v varni kraj, ko bi se demokratov ne bal“. A zdaj, ko tisti pijanec mu liže pete, ko zmiraj večjel vse zapije pri njem, zdaj sme delati, razgrajati po Hrastniku kakor hoče. A povemot g. župan, da težko že gledamo to svinjarju, in te bomo tudi prisilili, ako si ne boš sam v pravem času domisil, da boš naredil s tem konec. Gosp. župan, ali čakate da bo katega ubil, kakor Uršč? Kaj? Ne čakaj tega! Ja Roš, naravnost ti povemo, da tacerja zaščitnika ne potrebujemo za poslanca. Torej proč

s to kandidaturo! Poglejmo tudi malo v delavski konsum, in Kožela! Ko je pred dobrim letom iskal pomoč pri demokratih, je napredoval konsum dobro, a zdaj, ko Kožel rad v glažek pogleda, in ko ima Roš za zaščitnika, je v konsumu vse narobe; ljudje mrmarjo, in se prestavljajo v drug konsum, komijev bo kmalu več v njem, kakor odjemalcev. No seveda konsuma zdaj Roš pomaga!? Konsum in Kožel pa Rošu, pač gliga vkljup štriha! Radovedni smo čeprav bo črez par leti konzum? Kmeti in rudarji.

* * *

Št. Lipš pri Žaniku. Gospod urednik! Misli sem, da bom mogel spet enkrat vstreči in napoklicenega materijala o Lojzeju. Pa sem račun brez krčmarja — pardon! Lojzeja — naredil. Ta človek se je namreč predznil, odgovarjati v št. 17. „Š-Mira“ na moj dopis v št. 16. Štajerca pod zaglavjem „St. Lipš“. A jaz ne morem popred pisati o drugih rečeh, predno ne odgovorim Lojzeju na svoje babure. Moder človek bi v enakem položaju kakor on sploh ne zinil besedice, skril bi se v najzadnejši kot, kajti aram bi imelo biti duhovnika, da je oskrnil sveto božično noč s posvetno agitacijo. Pa črnuhi in sramljivost, Lojzej in modrost! Kdo se smeje? O modrosti Lojzejevi se govorijo čudne reči. Ogovor njegov je kakor duh, samo z razločkom, da mu s telesom vred še primanjkuje um. On sploh razumel ni naš članek, sicer ne bi mogel pisati takih čenčarij. Zdi se mi kakor otročej. Lojzej, bodeš še moraliti se učiti k „te majhnum“, kakor si se sam izrazil! Čečka mnogo, a poglavitne stvari, katero smo mu očitali, to je agitacije o božiču, se izogiba kakor mačka vroče kaše. Je pač težko, tako počenjanje opravičiti. Velike pameti pri njem itak nisem pričakal, pa da je ima tako malo, me je vendar prenenetilo. V „Š-Miru“ se zopet nadaja, da je malo svetnik in sicer zato, ker je „Štajerc“ pisal, da ni Logika Lojzejeva, kje si, da te ne najdem? Pravi nadalje, da je on le preveč tih in mirem in da morajo duhovniki svojo slabo politiko nadomestovati z drugačno, krščansko. Bas slaba je njih politika, kajti povzročila je že brezmejno nesreča, a treba je ni nadomestovati ne z krščansko — ker mi poznamo krščanstvo teh gospodov — ne z drugo. Zakličem jim le besedo: „Roko proč od politike!“ in končujem z besedami Feliksa Dahn, ki pravi: „Duhovnik, ti ne počnaš drugega občestva, nego občestvo svetnikov, ne drugega kraljevstva kot nebesko, ne druge armade, nego armado angeljev. V nebesih si osnovaj svojo državo, možem prepustiti deželo Gotjev!“

Dober kristijan.

Novice.

Volilci pozor!

Držite se natanko sledenih velevažnih dolobč:

1. Kaj mora imeti volilec?

Vsek volilec, ki stoji v volilni listi, mora dobiti legitimacijo in uradno glasovnico. Kdor tega ne dobi, naj gre na občino in naj to zahteva.

2. Kaj potem storiti?

Vsek volilec naj napiše natanko na glasovnico ime in priimek ter stanovnišče kandidata! N. p.: Josef Ornig, Ptuj ali: Ludovik Kresnik, Črešnjovec, ali: Andrej Drofenig Kačjič, dol itd. — Ime mora biti natanko napisano.

3. Kakose voli?

Volilec pride ob določeni uri na volilče. Prinesti mora seboj legitimacijo in glasovnico, na kateri je napisano ime kandidata. Ako je napisal prej drugačega kandidata, ga lahko prečita in napiše ime našega kandidata. Ako je izgubil glasovnico ali pa legitimacijo, zahteva lahko od komiserja drugo. Veljavne so le uradne glasovnice s pečatom glavarstva.

4. Ali je volitev tajna?

Volitev je tajna. Nikdo ne sme pogledati, koga ste zapisali na glasovnico. Kdor to vkljub temu storiti bode kaznovan. Tudi volilna komisija ne sme pregledati glasovnico.

5. Ali veljajo pooblastila?

Ne! Vsek volilec mora sam oddati svojo glasovnico.

6. Kakšna je volilna prostost?

Po postavi se hudo kaznuje, kdor hoče podplačati volilca ali se pusti podplačati ali grozi zaradi volitve. Tudi pihače se ne sme plačavati zaradi volitve.

7. Kaj napraviti z legitimacijo po volitvi?

Po volitvi se ne sme zavreči legitimacijo. Treba je shraniti legitimacijo, ker pride gotovo do ožjih volitev!

8. Kdo sme biti na volišču?

Stalno smejo ostati v volilnem prostoru le člani volilne komisije. Tudi pri štetju glasov smejo biti člani komisije in od glavarstva imenovani zastopniki strank na volišču. Volilci pa oddajo svoj glas in se morajo potem odstraniti iz sobe. To velja za vse!

9. Kaj je naša dolžnost?

Da se ne pustimo hujkati, prestrašiti, da volimo ednoglasno napredne kandidate, da smo edini, da pridemo vsi naprednjaci k volitvi.

Volilci, na delo!

Zaupnik pozor! Prosimo vse zaupnike volilnih občin na Štajerskem in Koroškem, naj nam takoj po volitvi izid telegrafično naznajo. Telegrafirajo nam naj: koliko glasov je bilo oddanih, koliko za naše kandidate, koliko za nasprotnike!

Cesar in kmet. Pri dvornem obedu dne 27. aprila je dejal naš cesar poslancu dr. Schrejnerju: „Kmetijstvo je temelj vsemu našemu gospodarskemu življenju“. Tako misli naš cesar o kmetu! Naši prvaki pa hočejo biti i zanaprej jerobi kmetovi.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Klerikalno krščanstvo. Celo divjakom je mrljč sveta stvar: našim klerikalcom pa ne. V ljubljanskem „Slovencu“ čitamo notico o smrti našega Sellinschegga. V tej notici vpusuje farška cunja pokojnika. Res, prave hijene se skrivajo pod klerikalnimi talarji!

Nemška šola v Hrastniku. Te dni so pričeli z zgradbo nemške šole v Hrastniku. Sultan Roš se dela zdaj zopet prijaznega. Tudi čez Rošovo trdo glavo se da kaj napraviti!

Iz Obriža se nam poroča: eden najzagrizje-
nejših pajdašev prvaško-farske baude je tesar
Ivan Čerček v Obrižu. Ne samo, da opisuje vsa-
cega, kdor ne trobi v črni rog in kdor je pristaš
našega lista. Ali ta Čerček pozabi tudi rad, kaj
je „moje“ in kaj „tvoje“. Tako je iztrgal pred
kratkim posestnikom Ivanu Kovačiču vabilo za
shod iz rok. Poleg tega mu je pretil, da ne bode
smel Kovačič več na občinskem pašniku živine
pasti, ako ne voli hofrata Ploja. To je pa navadna
grožnja in zato je že napravljena kazenska tožba
proti Čerčku. V luknji bode ta možicelj premi-
ščeval, koliko mu pomaga prijateljstvo za hofrata.
Pri tej priliki opozarjamо pristaše, naj vsacega
takega nasilneža brez usmiljenja sodniji nazna-
nijo. S takim falotstvom budemо že popravili!

Pridno delo. Sprejeli smo sledeči takoževani „uradni“ popravek: V smislu §. 19. tiskovnega zakona zahteva podpisani župni urad, da sprejmete ta popravek z czirom na Vaše poročilo „Pridno delo“ v št. 16. Vašega lista z dne 21. aprila 1907:

1. Ni res, da bi bil župnik pri sv. Bolfenku pri Središču zarochnel nad nekim ženinom, res je, da ni zarochnel nad nikomur, ampak je govoril dostojo. 2. Ni res, da bi bil rekel, „Kaj ravno to hočeš, ki tega Štajerca bere“, res je, da teh besed nikakor ni rabil, ampak je ženina in neveste svaril pred slabimi časniki. Župni urad sv. Bolfenka pri Središču dne 27. aprila 1907. Ivan Zadravec, župnik.

1901. Van Zadratec, zapisa.
Obesil se je regimentni zdravnik dr. Svaton v Mariboru. Kakor znano, je pustil ta mož težko ranjenega dragonerja Bernegerja pretepavati in je bil zaradi tega preiskavi.

V kleti utonil. Hlapec Mört posestnika Fluherja v Št. Ilju Sl. G. je prišel 28. p. v klet, v kateri se je nabralo vode. Po- nadla je hlanca božjast in je utonil v kleti.

Iz Koroškega.

Posurovelost nekaterih politikujočih duhovnov na Koroškem presegla res že vse meje. Župnik v Sagricu n. pr. je dejal: „Potomci tistih mož, ki volijo napredno, naj bi njih kosti iz groba izkopali in na gnojivo vrgli!... Res, čuditi se meramo, da ne požene ljudstvo z biki take farške divjake iz prižnje!

Bestije! Po vsem Koroškem znani župnik Drunecky je iztrgal dvakrat iz groba na pokopališču križ, katerega je postavil g. Resman svoji pokojni ženi. Prestrašen se vpraša človek: Kazaj ta bestijalnost? Edino zato, ker je imel križ nemški napis. Grob omadeževati iz političnega sovraštva, to razume pač le zbesneli podivjani far. Beljaško okrajno glavarstvo je izjavilo, da ni imel župnik te pravice. Ali cerkvena oblast mu ni doslej ničesar storila. Ali bodo iz narodnega sovraštva res še naše grobove omadezvali?! Večui Bog, vdari s tvojo strelo v to grozno počenjanje razdivijanih bestij v človeški podobi!...

G. Paaru v Globasnici očital je nesramni „Š-mir“ razne stvari. V zadnjem številki smo objavili dopis, („poslano“) ki dokazuje vso podlož „Šmirovih“ očitanj. No, vsak pošten človek itak vše, da se je „Š-mir“ za ljubljanske porotnike skril, ker se boji vsled svoje lažnijosti sodnije. Potem je očital „Š-mir“ g. Paaru njegovo telesno izgledanje. No, ko bi se g. Paar meril s trebnimi raznimi prvaško-farskih gospodov, bi pač ne mogel konkurirati. Farovški postopaci, ki češkarijo v „Mir“, so nabiti kot polni žakelj. Ali dotični dopisnik pač vsled svoje lenobe nima kaz na jesti in tudi njegova živila je tako suha, da z gorečo cigaro niti v hlev ne sme, ker bi se mu živila drugače vnela. Sicer pa le eno: „S-mir“ naj pove im e svojega dopisnika, potem govorimo s tem falotom naprej. Ali je morda župnik Hojnik dotični dopisnik? Potem je pač že pozabil, da ga je g. Paar pred 3 leti tožil in da je moral črnomukne, 2 000K plačati. Fantje, tiho!

Ustrelil se je trgovec Lager iz Velenja v Prevalu.

Gospodarske.

V povzdigo naše živinoreje. Takožv. „mesno vprašanje“, ki se pojavlja sedaj že par let na Dunaju, ki se kaže v pomanjkljivi frekvenci dunajskega trga in v gibanju proti zvišanju cene mesa in ki končno doseže svoj višek v želji, da se odpre meja in prepove izvoz v Nemčijo, je napotilo c. kr. poljedelsko ministerstvo, da se je obrnilo z okrožnico na različna c. kr. kmetijska društva, v kteri prosi, naj se pečajo z vprašanjem, kako se naj pomnoži in dvigne naša živinoreja in naj kakor hitro mogoče stavijo ministrstvu tozadevne predloge. V začetku februarja je došlo tudi našemu osrednjemu odboru navodilo, naj se čim preje tem bolje posvetuje o toj stvari in naj potem poroča. Že 22. februarja je stavljal osrednji odbor predloge, ki merijo na to, da se naša živinoreja kvalitativno in kvantitativno dvigne. Večina teh predlogov ni nič novega; na kratko izražajo glavne želje in zahteve, ki jih živinorejci zastopajo že leta in leta. Ker je živinoreja takorekčužljivena, pa je vseeno treba biti primerna

skega pomena za našo deželo, bo zelo primerno, da tudi na tem mestu povemo nekaj o teh načrtih. Pozvan od c. kr. poljedelskega ministrstva je prosil osrednji odbor že dne 16. marca 1906 za izdatno zvišano podporo v povzročajo živinoreje, za licenciranje, za ogledovanje živine, za nakup zadružnih in občinskih bikov, za zboljšave hlevov in vzorna gnojišča, skupno za 134 000 K. Tem željam je c. kr. vlada deloma že ugodila. Tudi pri novih predlogih se je moral odbor držati teh zahtev, kar je samo ob sebi umetno in zahtevati tudi nadaljnji dopolnitve. Take dopolnitve bi bile n. pr.: Pogosteje ogledovanje živine in sicer v čisto plemenskih krajih vsaki 2 leti, v mešanih vsaka tri leta, priznanje večjega števila nagrad v denarju v jedni kategoriji; ogledovanje volov; izdatno premirjanje živinskih hlapcev pri licenciranju, če so lepo ravnali z živino. Posebna pozornost bi se morala posvetiti izobrazbi kravarjev in volarjev, pašnih in planinskih mojstrov, kar se je sicer že začelo na šoli za planinsko gospodarstvo v Grabenherhoffu, kar pa mora iti tudi dalje. Večja pozornost bi se morala obrniti na zboljšavo paš. Tukaj bi se moralno delovanje bolj razširiti, na primer z ohranitvijo in zbojšanjem sedanjih planin, z ustvaritvijo posebnih paš za mlado govedo. V srednjih in spodnjih Stajerski bi se morale ohraniti in zboljšati paše,

84. občini zbor kmetijski družbe. Še vedno vejejo mrzli zimski vetrovi črez našo deželo in visoko v planinah še leži na višinah in v za-